

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Řešíme pokuty, o.s.**, IČ: 015 93 862, se sídlem Kaprova 42, Praha, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Ledčická 649/15, Praha 8, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 8. 2018, č. j. JMK 119419/2018, sp. zn. S-JMK 115656/2018/OD/VW, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 1. 2019, č. j. 33 A 58/2018 - 50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalobce napadl u Krajského soudu v Brně žalobou rozhodnutí žalovaného označené v záhlaví, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností, ze dne 30. 5. 2018, č. j. ODSČ-90777/18-36, sp. zn. ODSČ-90777/18-FOM/V. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) a byla mu uložena pokuta ve výši 1.500 Kč.

[2] Krajský soud žalobu odmítl. Konstatoval, že k žalobě byla kromě prvostupňového a napadeného rozhodnutí přiložena pouze prostá kopie plné moci (scan), která byla právnímu zástupci žalobce udělena v zastoupení Ing. Jiřím Kocourkem, aniž by bylo doloženo, že je Ing. Jiří Kocourek osobou, která je za žalobce oprávněna jednat. Tato skutečnost není zjiřitelná ani z veřejně dostupného výpisu ze spolkového rejstříku.

[3] Krajský soud proto vyzval žalobce prostřednictvím jeho zástupce přípisem ze dne 8. 11. 2018 k nápravě této vady podání ve stanovené lhůtě a k předložení kopie stanov a dalších dokumentů prokazujících jednateleské oprávnění Ing. Jiřího Kocourka uvedeného v zastoupení zmocnitele na plné moci k jednání za žalobce. Jelikož žalobce na výzvu krajského soudu ve stanovené lhůtě nereagoval, bylo vydáno usnesení ze dne 22. 11. 2018, č. j. 33 A 58/2018-36, kterým byla žalobci stanovena lhůta 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí k opravě a odstranění vad podání podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a žalobce byl poučen o tom, že v případě nedoplnění hrozí odmítnutí žaloby.

[4] Následně byla krajskému soudu dne 22. 11. 2018 z datové schránky žalobce doručena plná moc udělená Mgr. Václavu Voříškovi, která však nebyla ani elektronicky ani vlastnoručně podepsána.

[5] Žalobce požadované listiny ve lhůtě prodloužené do 27. 12. 2018 nedoložil. Krajskému soudu byla po uplynutí stanovené lhůty z datové schránky žalobce dne 4. 1. 2019 doručena pouze prostá kopie plné moci (scan) udělená Mgr. Václavu Voříškovi a reakce na usnesení o prodloužení lhůty. V ní bylo uvedeno, že oprávnění Ing. Jiřího Kocourka dostatečně vyplývá ze skutečnosti, že bylo podání učiněno z datové schránky žalobce. Přestože je pan Kocourek statutárním orgánem žalobce, požadovanými listinami nedisponuje, a krajský soud si je proto může vyžádat u příslušného ministerstva.

[6] S ohledem na skutečnost, že nebylo výzvě k doložení výše uvedených vyhověno, nezbylo krajskému soudu, než žalobu v souladu s § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítnout.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Stěžovatel namítá, že je sice pravdou, že plná moc „na první pohled“ nebyla podepsána v tom smyslu, že na ní nebyl vlastnoruční podpis žalobce nebo osoby oprávněné za něj jednat, a plná moc nebyla podepsána ani elektronickým podpisem. Plná moc a ostatně celé podání ze dne 22. 11. 2018 však bylo podepsáno tzv. „fikcí podpisu“ žalobce podle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb.

[8] Na základě podání ze dne 22. 11. 2018 již tedy nemohl mít krajský soud žádné pochybnosti o tom, zda byla žaloba podána oprávněnou osobou, jelikož daného dne byla krajskému soudu doručena plná moc, na kterou bylo v souladu s § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb. nutné hledět tak, jako by byla podepsána přímo stěžovatelem. Požadavek krajského soudu na prokázání zmocnění Ing. Jiřího Kocourka jednat za žalobce tak již byl nadbytečný, neboť z právního hlediska byla krajskému soudu doručena plná moc pro Mgr. Václava Voříška, na které byla fikce podpisu stěžovatele, a nikoli fikce podpisu Ing. Jiřího Kocourka.

[9] Stěžovatel odkazuje na rozsudek NSS ze dne 9. 11. 2017, č. j. Vol 35/2017 - 5, podle kterého procesní úkon učiněný prostřednictvím datové schránky za podmínek uvedených v § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, osobou tam označenou, má stejné účinky jako procesní úkon

pokračování

učiněný písemně a podepsaný osobou, pro kterou byla zřízena datová schránka. Dále odkazuje na stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. PlsN 1/2015, které obsahuje stejný závěr, a nálezy Ústavního soudu, které tento závěr rovněž mají podporovat.

[10] Podle žalobce není nezbytné přesně vyhovět formálním požadavkům soudu, podstatné je pouze to, zda materiálně došlo k odstranění vady podání, kdy zde bylo vadou podání (žaloby) to, že nejprve nebylo zcela postaveno najisto, zda byl Mgr. Voříšek žalobcem zmocněn, o tomto však nemohl mít krajský soud žádné pochybnosti již ode dne 22. 11. 2018, kdy mu byla zaslána plná moc podepsaná přímo žalobcem. Z principů právního státu vyplývá, že při úvaze o tom, zda ochranu poskytnout nebo odeprít je třeba vždy volit variantu směřující k právní ochraně. Krajský soud si mohl vyžádat v pochybnostech stanovy stěžovatele u rejstříkového soudu, přičemž oprávnění Ing. Kocourka jednat za stěžovatele je nepochybně všem správním soudům v ČR známo z jejich úřední činnosti a z judikatury NSS a dalších správních soudů.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje kasační stížnost zamítnout.

III. Posouzení kasační stížnosti

[12] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s., přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Ze stanoviska pléna Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. PlsN 1/2015, na které stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje, vyplývá, že procesní úkon, učiněný prostřednictvím datové schránky za podmínek uvedených v § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, osobou tam označenou, *„má stejné účinky jako procesní úkon učiněný písemně a podepsaný osobou, pro kterou byla zřízena datová schránka. Je-li osobou, pro kterou byla zřízena datová schránka, právnická osoba, má takový procesní úkon učiněný prostřednictvím datové schránky stejné účinky jako procesní úkon, který za právnickou osobu písemně učiní a podepíše osoba oprávněná jednat za právnickou osobu podle příslušného procesního předpisu.“* Tento závěr si osvojil i Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 9. 11. 2017, č. j. Vol 35/2017-5.

[15] Citované stanovisko se vztahuje na situaci, kdy je vůči soudu učiněn *procesní úkon* z datové schránky, a vyplývá z něj, že takový úkon se považuje za úkon učiněný osobou, pro kterou je zřízena datová schránka, a tuto skutečnost není třeba dále zkoumat nebo úkon doplňovat v jiné formě.

[16] V posuzovaném případě byla však správní žaloba podána z datové schránky zástupce žalobce, přičemž soud měl pochybnosti o tom, zda je zástupce oprávněn za žalobce jednat,

a to s ohledem na to, že Ing. Jiří Kocourek, který jako zástupce žalobce Mgr. Václavu Voříškovi plnou moc udělil, nedoložil, že je oprávněn za žalobce jednat. Takové oprávnění přitom nebylo patrné z veřejného rejstříku. Pochybnosti soudu vyvolala rovněž skutečnost, že plná moc byla předložena jako prostá kopie.

[17] Podle § 33 odst. 4 s. ř. s. platí, že „[z]a právníckou osobu jedná ten, kdo je k tomu oprávněn podle zvláštního zákona. Za právníckou osobu nemůže jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnícké osoby. Kdo jedná za právníckou osobu, musí své oprávnění na výzvu soudu prokázat. V téže věci může za právníckou osobu současně jednat pouze jediná osoba.“

[18] Krajský soud s ohledem na výše popsanou situaci podle citovaného ustanovení stěžovatele vyzval k doložení originálu plné moci udělené zástupci nebo její autorizované konverze, a také kopie stanov stěžovatele a dalších listin prokazujících, že Ing. Jiří Kocourek je osobu oprávněnou jednat za stěžovatele.

[19] Nejedná se tedy o identifikaci osoby činící procesní úkon prostřednictvím datové schránky, ale zjištění, zda byla určitá osoba oprávněna udělit zástupci plnou moc jménem zastoupeného, a zda lze žalobu následně podanou zástupcem považovat za žalobu podanou zastoupeným. Ačkoliv procesní úkon učiněný vůči soudu z datové schránky se považuje za „podepsaný“ a má stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný, totéž neplatí pro plnou moc zaslanou soudem, jelikož plná moc není procesním úkonem, ale dokladem o tom, že účastník řízení je určitou osobou zastoupen. Skutečnost, že podání učiněné vůči soudu z datové schránky se považuje za podepsané, nelze proto ztotožňovat s podpisem na plné moci, který dokládá, že plná moc byla platně udělena jiné osobě. Jedná se tedy o odlišnou situaci, než kterou řešil Nejvyšší soud ve stanovisku ze dne 5. 1. 2017, sp. zn. PlsN 1/2015.

[20] Dne 23. 11. 2018 byla Krajskému soudu doručena do datové schránky datová zpráva z datové schránky stěžovatele, která obsahuje nepodepsanou plnou moc udělenou Mgr. Václavu Voříškovi. V tomto případě se však nejedná o originál listiny, její ověřenou kopii ani dokument vzniklý provedením konverze podle § 22 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

[21] Dne 4. 1. 2019 zaslal stěžovatel stejným způsobem krajskému soudu opětovně plnou moc udělenou Mgr. Václavu Voříškovi, přičemž ani v tomto případě se nejednalo o originál, ověřenou kopii ani dokument vzniklý konverzí, spolu s přípisem, podle kterého příslušné listiny dokládají oprávnění Ing. Jiřího Kocourka jednat jeho jménem nemá k dispozici. Tento dokument byl nadto krajskému soudu doručen po uplynutí lhůty prodloužené usnesením krajského soudu ze dne 12. 12. 2018, č. j. 33 A 58/2018 - 43, do 27. 12. 2018.

[22] Stěžovatel nedoložil, že Ing. Jiří Kocourek je oprávněn za něj jednat a že byl oprávněn udělit jménem stěžovatele Mgr. Václavu Voříškovi plnou moc, ani nedoložil originál plné moci udělené Mgr. Václavu Voříškovi. Stěžovatel tedy nesplnil povinnost uloženou usnesením ze dne 22. 11. 2018, č. j. 33 A 58/2018 - 36. Krajský soud proto postupoval správně, pokud kasační stížnost odmítl.

pokračování

[23] Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že právo stěžovatele na přístup k soudu a řádné projednání věci nebylo nijak porušeno. Doklady, k jejichž předložení stěžovatele krajský soud vyzval, představují standardní dokumenty, které soud běžně požaduje v případě pochybností o oprávnění osoby jednat za účastníka. Po stěžovateli tak bylo možné spravedlivě požadovat, aby se řídil jednoznačným a srozumitelným poučením soudu obsaženým v obou citovaných výzvěch. Pokud stěžovatel namísto toho zvolil svévolně jiný postup, musí nést následky v podobě odmítnutí žaloby. Postup stěžovatele vzhledem k popsáním okolnostem nese rysy pro něj typické obstrukční „hry“, kterou uplatňuje v řízeních před správními orgány i správními soudy, přestože mu je nepochybně známo, jaké náležitosti mají mít dokumenty předkládané soudům, resp. jaké doklady soud může od účastníků a jejich zástupců požadovat. Nejvyšší správní soud v této souvislosti poukazuje na rozsudek rozšířeného senátu ze dne 18. 12. 2018, č. j. 4 As 113/2018 - 39, č. 3836/2019 Sb. NSS (v této věci byl účastník zastoupen týmě zástupcem jako ve věci nyní projednávané), který k obdobné situaci (která ovšem nastala v řízení před správním soudem), uvedl: *„Uplatňování procesních práv účastníků ve správním řízení nemá vést k samoúčelné přehlídce zbytečných úkonů správních orgánů. Jinak by se správní řízení stalo vyprázdňeným rituálem zcela neúčelných procesních postupů správního orgánu bez jakéhokoliv smysluplného obsahu. Přesně k těmto koncům by ovšem vedla povinnost správních orgánů poskytovat poučení či slovy § 37 odst. 3 správního řádu „pomáhat“ podateli odstranit nedostatky podání či ho vyzvat k jejich odstranění a poskytnout mu k tomu přiměřenou lhůtu, byť podatel byl již v mnoha jiných řízeních opakovaně poučován či mu bylo „pomáháno“ s tou samou otázkou. Poučení tu neplní naprosto žádnou funkci. „Pomáháno“ je někomu, kdo ve skutečnosti žádnou „pomoc“ nepotřebuje. Naopak veškeré své kroky činí jen proto, aby dosáhl právě oné „pomoci“; jinak a přesněji řečeno, aby správní orgán co nejvíce zatížil zbytečnými úkony. Jde tedy o šikanózní jednání, které je druhem zneužití práva.“*

[24] Nejvyšší správní soud pouze musí korigovat krajský soud v ustanovení procesního předpisu, o které svůj jinak zcela správný postup opřel. Z rozsudku rozšířeného senátu ze dne 6. 2. 2019, č. j. 6 As 405/2017-33, (i v této věci byl účastník zastoupen týmě zástupcem jako ve věci nyní projednávané) totiž vyplývá, že v případě, že pokud zástupce žalobce nedoloží řádnou plnou moc pro podání žaloby a tento nedostatek neodstraní ani k výzvě soudu, soud žalobu odmítne podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., nikoli tedy dle § 37 odst. 5 s. ř. s., na který odkázal krajský soud. Tato dílčí nesprávnost odůvodnění napadeného usnesení však nemá vliv na jeho správnost a nijak stěžovatele nezkrátila na jeho právech.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[25] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[26] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se mu proto nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu